

MBW-001-011406

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May - 2018

Economics

(Problems & Policies of Labour in India)

(Old Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 011406

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

- ૧ ૧૨મી પંચવર્ષીય યોજનાની રોજગારનીતિનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
અથવા
- ૧ ભારતમાં બેરોજગારીનો ખ્યાલ સમજાવીને અને તેના પ્રકારો અને બેરોજગારીના કારણોને વિગતવાર સમજાવો. ૧૪
- ૨ ઔદ્યોગિક વિવાદોનો ખ્યાલ આપીને ભારતના સંદર્ભમાં ઉદ્યોગોના પ્રકારો અને તેની ઉદ્યોગો પરની અસરોને વિગતવાર સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૨ ઔદ્યોગિક સંબંધનો ખ્યાલ સમજાવીને ભારતના સંદર્ભમાં તેના મહત્ત્વને વિગતવાર સમજાવો. ૧૪
- ૩ શ્રમ યુનિયન શું છે ? ભારતમાં શ્રમ યુનિયનના કાર્યોનું વિગતવાર વર્ણન કરો. ૧૪
અથવા
- ૩ શ્રમ યુનિયનની વ્યાખ્યા આપો, ભારતમાં શ્રમ યુનિયનની નબળાઈઓ અને નિષ્ફળતાને વિગતવાર સમજાવો. ૧૪
- ૪ સામાજિક સુરક્ષાનો ખ્યાલ આપીને ભારતમાં સામાજિક સુરક્ષા વીમો અને સામાજિક સુરક્ષાની વિવિધ યોજનાની વિગતવાર ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
- ૪ બાળમજૂર અને સ્ત્રીમજૂરની વ્યાખ્યા આપો, ભારતમાં બાળમજૂરની અને સ્ત્રીમજૂરની સમસ્યા વિગતવાર વર્ણવો. ૧૪

- ૫ ચારમાંથી કોઈ પણ બે લખો : ૧૪
- (૧) દ્વિતીય શ્રમ કમિશન સમજાવો.
(૨) હડતાલના વિવિધ પ્રકાર સમજાવો.
(૩) લેબર ફોર્સ અને વર્ક ફોર્સ ભાગીદારીને સમજાવો.
(૪) ભારતમાં સ્ત્રીમજૂરોની સમસ્યાઓ સમજાવો.

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions are compulsory.

- 1 Explain the critically evolution of employment policy in twelfth five year in detail. 14
- OR**
- 1 Explain the concept of unemployment and its types and causes of employment in India in detail. 14
- 2 Give the concept of Industrial Disputes and explain the types and impacts of industries in India in detail. 14
- OR**
- 2 Explain the concept of Industrial Relation and its importance in India in detail. 14
- 3 What is Labour Union ? Explain the functions of labour union in India in detail. 14
- OR**
- 3 Give the definition of Labour Union. Explain the weakness and failure of labour union in India in detail. 14
- 4 Give the concept Social Security. Explain the Social Insurance and different scheme of social security in India in detail. 14
- OR**
- 4 Give the definition of Child Labour and Women Labour. Explain the problems of Child Labour and Women Labour in India in detail. 14
- 5 Write any two out of four : 14
- (1) Explain Second Labour Commission.
(2) Explain various types of strikes.
(3) Explain the Labour Force and Work Force Participation.
(4) Explain problems of working women in India.